RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	1510061
Datum:	10-11-2026
Portefeuillehouder:	Wethouder Moerland
Team:	Team Sociaal domein
Contactpersoon:	Fred Donk-Linschoten

Onderwerp

Voorstel tot vaststelling verordening participatie gemeente Tholen 2027 en verordening maatregelen gemeente Tholen 2027

Voorstel

1 Verordening participatie Participatiewet/IOAW/IOAZ gemeente Tholen 2027 vast te stellen;

2 Verordening maatregelen Participatiewet/IOAW/IOAZ gemeente Tholen 2027 vast te stellen.

Inleiding

Met de invoering van de Participatiewet in Balans (PiB) en de Wet handhaving sociale zekerheid dient de gemeentelijke regelgeving op onderdelen te worden aangepast per 1-1-2027. Voor de gemeente Tholen leidt dit tot een actualisatie van twee verordeningen.

In de Verordening participatie wordt de nieuwe gemeentelijke taak op het gebied van maatschappelijke participatie opgenomen. Daarnaast worden enkele bepalingen geactualiseerd zodat deze aansluiten op de uitgangspunten van de Participatiewet in Balans.

De Verordening maatregelen wordt aangepast aan de gewijzigde wettelijke kaders voor handhaving, waarbij meer nadruk wordt gelegd op proportionaliteit, individuele afwegingen, menselijke maat en doelmatige gedragsbeïnvloeding.

Doelstelling

Met de vaststelling van beide verordeningen:

- voldoet de gemeente Tholen aan de gewijzigde wettelijke verplichtingen;
- beschikken inwoners over een actueel en transparant beleidskader;
- ontstaat meer ruimte voor maatwerk en passende ondersteuning;

MISSIE 'Verbinden en versterken vanuit traditie en ambitie'
VISIE 'Ruimte aan de Thoolse samenleving'

- wordt maatschappelijke participatie nadrukkelijk onderdeel van het participatiebeleid;
- wordt het handhavingsinstrumentarium beter afgestemd op de omstandigheden van het individuele geval.

Dit vergroot de gemeentelijke mogelijkheden bij het ondersteunen van inwoners naar volwaardig participeren in de samenleving en zo mogelijk de arbeidsmarkt. De grotere ruimte om in te spelen op de individuele omstandigheden draagt bij aan het versterken van bestaanszekerheid, naar vermogen participeren en het meer mensgericht, betrouwbaar en toegankelijk vormgeven van de gemeentelijke dienstverlening.

Argumenten

De noodzaak tot aanpassing van de verordeningen vloeit rechtstreeks voort uit wijziging van de Participatiewet in Balans en de introductie van de Wet handhaving sociale zekerheid. De wetgever heeft enerzijds veel bepalingen landelijk geüniformeerd ter vergroting van de rechtszekerheid en transparantie. Anderzijds is de gemeentelijke ruimte om in te spelen op individuele klantomstandigheden vergroot. De combinatie van beide boogt een meer evenwichtige ondersteuning en het voorkomen van excessen.

Wijziging Re-integratieverordening naar Verordening participatie

De Participatiewet in Balans legt meer nadruk op vertrouwen, maatwerk en participatie. De belangrijkste wijzigingen die in de verordening zijn verwerkt zijn:
1. Maatschappelijke participatie als gemeentelijke opdracht
Gemeenten krijgen expliciet de opdracht inwoners die nog niet direct kunnen uitstromen naar werk te ondersteunen bij maatschappelijke participatie. De verordening biedt hiervoor het juridische kader.
2. Meer ruimte voor maatwerk
Er wordt nadrukkelijker gekeken naar de mogelijkheden en omstandigheden van de individuele inwoner. Ondersteuning wordt afgestemd op wat redelijkerwijs mogelijk is.
3. Brede benadering van participatie
Participatie wordt niet uitsluitend gezien als uitstroom naar betaald werk. Ook maatschappelijke deelname, ontwikkeling, sociale activering en het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt worden erkend als waardevolle stappen.
4. Minder nadruk op verplichtingen en meer op ontwikkeling
De wet stimuleert een ondersteunende benadering waarbij ontwikkeling en perspectief centraal staan.
5. Verbetering uitvoerbaarheid
De gewijzigde verordening sluit beter aan op de dagelijkse uitvoeringspraktijk en biedt meer ruimte voor professionele afwegingen.

Wijziging Verordening maatregelen
De nieuwe Wet handhaving sociale zekerheid vraagt om een modernisering van het gemeentelijke handhavingsbeleid. De belangrijkste uitgangspunten die in de verordening zijn verwerkt zijn:
1. Proportionaliteit
Sancties moeten in verhouding staan tot de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid.
2. Individuele beoordeling
De omstandigheden van de belanghebbende worden nadrukkelijk betrokken bij de besluitvorming.

3. Menselijke maat
De wet biedt meer ruimte om rekening te houden met persoonlijke omstandigheden en de gevolgen van een maatregel.
4. Doelgerichte handhaving
Het doel van handhaving is niet uitsluitend sanctioneren, maar ook het bevorderen van naleving en gedragsverandering.
5. Uitvoerbaarheid en rechtszekerheid

De Wet handhaving sociale zekerheid versterkt enerzijds de landelijke uniformiteit van het sanctiestelsel door belangrijke onderdelen van het maatregelenbeleid rechtstreeks wettelijk te regelen. Hiermee wordt beoogd verschillen tussen gemeenten te verkleinen en de transparantie, rechtsgelijkheid en bestaanszekerheid van inwoners te vergroten. Anderzijds biedt de invoering van het instrument ‘handhavingsladder’ gemeenten juist meer ruimte om binnen deze landelijke normen een passende afweging te maken. Hierdoor kan de reactie beter worden afgestemd op de individuele omstandigheden en de mate van verwijtbaarheid, waarbij proportionaliteit, effectiviteit en menselijke maat centraal staan. De nieuwe verordening heeft hierdoor een beperkter karakter en concentreert zich voornamelijk op procedurele waarborgen en het onderwerp van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

De verordening biedt duidelijke kaders voor inwoners en medewerkers, terwijl voldoende ruimte blijft bestaan voor maatwerk. Met de vaststelling van deze verordening en van de beleidsregels voldoet de gemeente Tholen aan de uitgangspunten van passend handhaven.

Relatie Stevig Lokaal Team

De invoering van beide verordeningen en de uitwerking ervan in beleidsregels vergroot de gemeentelijke slagvaardigheid in het bieden van de menselijke maat binnen en in het passend handhaven van de Participatiewet. Deze toegenomen uitvoeringsruimte sluit goed aan op de integrale en preventiegerichte aanpak van het Stevig Lokaal Team. We onderkennen daarbij het aandachtspunt dat deze toegenomen afwegingsruimte een hogere mate van afstemming in de uitvoering vraagt. Daarmee voorkomen we willekeur en/of te grote verschillen op klantniveau.

De Cliëntenraad

heeft op 18 oktober positief geadviseerd op de nieuwe verordeningen en op de uitwerking van de ‘kan-bepalingen’ in beleidsregels. Het accent op de menselijke maat en het ondersteunen van bestaanszekerheid spreken de Cliëntenraad aan. Het advies is opgenomen in de bijlagen.

Kanttekeningen en effecten

1 de wijzigingen vloeien rechtstreeks voort uit wetgeving
2 en bieden meer ruimte om in te spelen op de situatie en belangen van de individuele inwoner

Er zijn geen kanttekeningen of bij-effecten

De nieuwe verordeningen dragen juist bij aan realisering van de gemeentelijke missie en visie en van het raadsprogramma.

Financiën

n.v.t.
De financiële effecten van de nieuwe gemeentelijke taken zijn verwerkt in het raadsvoorstel Ontwikkelnotitie Participatie.

Juridische gevolgen

De beide gemeentelijke verordeningen sluiten aan op de landelijke wetgeving;
Inwoners kunnen een breder beroep doen op de gemeente voor ondersteuning cq specifieke omstandigheden.

Communicatie

Publicatie van de nieuwe verordeningen en het intrekken van de oude verordeningen.

Vervolg

- informeren en instrueren van medewerkers
- Inwoners informeren via de gebruikelijke gemeentelijke communicatiekanalen
- Doorvoeren wijzigingen in werkprocessen en -afspraken

Bijlage(n)

1. Verordening participatie Participatiewet/IOAW/IOAZ Gemeente Tholen 2027
2. Toelichting op Verordening participatie Participatiewet/IOAW/IOAZ gemeente Tholen 2027
3. Verordening maatregelen Participatiewet/IOAW/IOAZ gemeente Tholen 2027
4. Toelichting op Verordening maatregelen Participatiewet/IOAW/IOAZ gemeente Tholen 2027
5. Advies Cliëntenraad